

2. concept of anticipatory anti-crisis management], SHSEU, Saratov, Russia, C.164-166
- concept of anticipatory anti-crisis management], SHSEU, Saratov, Russia, C.164-166

JEL D04

ТЕПЛЮК Марія

к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва
КНЕУ імені Вадима Гетьмана,
Україна,

ORCID: 0000-0001-6823-336X

ЛОБОЙКО Варвара

ТИЧИНСЬКИЙ Данило

студенти фетау 5 курс, КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна,

e-mail: labarbarka@gmail.com

maria_6.11@kneu.edu.ua

Mariia TEPLIUK

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
КНЕУ named after Vadym Hetman,
Ukraine

Varvara Loboiko

Danylo Tychynskyi

students 5th year, КНЕУ named after Vadym Hetman, Ukraine

МОДЕРНІЗАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

MODERNIZATION OF THE ENTERPRISE BUSINESS MODEL IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Анотація: У публікації розглянуто особливості понять бізнес-моделі підприємства та глобалізації. Визначено характер глобалізації, основних складових які мають вплив на бізнес-модель підприємства, а також сформований перелік основних аспектів, на які має орієнтуватись бізнес-модель підприємства для того щоб відповідати сучасним і майбутнім запитам глобалізації.

Ключові слова: бізнес-модель, підприємство, глобалізація, бізнес-процес, елементи бізнес-моделі, ефективність, інноваційність

Abstract: The publication considers the features of the concepts of enterprise business model and globalization. The nature of globalization, the main components that have an impact on the business model of the enterprise, is determined, and a list of the main aspects that the business model of the enterprise should focus on in order to meet the current and future needs of globalization is formed.

Keywords: business model, enterprise, globalization, business process, elements of the business model, efficiency, innovation

Сучасні умови функціонування підприємства в усьому світі не є рівномірними, однаковими не є й самі підприємства- їх види, масштаби, наявні технології тощо. Додати до цього ще й постійну зміну середовища існування підприємства та світові тенденції, що власне розглядаємо як глобалізацію,- тоді ж виникає актуальне питання- яким чином визначити поведінку підприємства і вибрати для нього напрямок функціонування? Дана робота має на меті визначити яким чином глобалізація впливає на бізнес-модель підприємства, та як її можна модернізувати, відповідаючи умовам глобалізації.

Насправді стовідсотково передбачити усі обставини формування бізнес-моделі не можна і навіть складаючи для підприємства довгостроковий план його

дій- способи та засоби реалізації цих дій можуть зазнавати змін. Проте існують поняття максимізації ефективності, ефективного використання та інноваційності які виступають основними орієнтирами для підприємства при виборі або модернізації його бізнес-моделі. Під бізнес-моделлю підприємства варто розуміти стратегію бізнесу, яка визначається при створенні цінності підприємства та його продукту за допомогою взаємодії та регуляції різних бізнес-процесів всередині підприємства. На нашу думку найповніше поняття бізнес-моделі підприємства розкривається у бізнес-моделі Остервальдера. Вона містить дев'ять основних блоків, які варто розглянути підприємству- а саме: сегменти клієнтів, ціннісні пропозиції, канали розподілу, взаємини з клієнтами, потоки доходу, ключові ресурси, основна діяльність(можлива додаткова також), мережа партнерів, структура витрат.

Поняття глобалізації на нашу думку найкраще розглядати з точки зору української школи глобалістики, яка визначає її як світову інтеграцію політичних, економічних, культурних та інших чинників через прийняття інтересів ведучих країн світу, тобто таких що мають сильний економічний, політичний та інший вплив на решту країн. Глобалізація зумовлює постійне вдосконалення бізнес-процесів підприємства, з'являються нові варіанти покращення структури підприємства- починаючи з робочого тижня, наприклад в Ісландії скорочували робочий час без зниження зарплатні, впровадження дистанційної роботи на підприємствах (у бізнесі) не дистанційному, закінчуючи впровадженням інновацій- наприклад ті ж сонячні батареї для власного виробництва електроенергії.

Наразі елементи бізнес моделі які зазнають модернізації- це перш за все провідні елементи підприємства, тобто ресурси, організація роботи та клієнти. Ресурси- світова значимість ресурсу впливає на його ціну, поширеність - існують розбіжності у ціні через володіння ресурсами певною країною, додати також поняття унікальності, складності видобутку тощо. Організація роботи - взаємозв'язки та ефективна комунікація між різними структурами підприємства, встановлення плану дій, завдань, визначають основу функціонування- це послідовність дій які виконуються для результату. Не буде ефективно поставлених і зроблених дій- результат буде відповідний. Клієнт - способи залучення та продаж йому продукції.

Глобалізація створює пропозицію та попит на продукцію яка є абсолютно новою – криптовалюта, розвиток криптосервісів, NFT тощо. Багато із нових бізнесів починають інтегрувати нові системи розрахунку, шукають клієнтів і продають їм продукцію на нових цифрових ринках- вплив глобалізації. Під лаштування під умови глобалізації і є модернізацією бізнес-процесів підприємства, а саме - елементу ціннісної пропозиції якщо це стосується товару, способів його просування, маркетингу який при цьому застосовується- наприклад Макдональдс вводив вегетаріанське меню, чи прибирав з меню свинину для ісламського меню, елементу клієнтів та клієнтоорієнтованості - якщо це стосується взаємин з клієнтами, платформ комунікації з потенційними клієнтами, елементу ключові ресурси- якщо це стосується заміни стратегічного ресурсу, обмеження його використання в цілях економії наприклад тощо.

Нами були сформовані основні аспекти, на які має орієнтуватись бізнес-модель підприємства для того щоб відповідати сучасним і майбутнім запитам глобалізації, представлені на рис. 1. До того ж глобалістичний процес зумовлює перенесення зарубіжного досвіду провідних країн на інші країни та асиміляцію ефективних систем управління підприємством, ефективних прикладів впровадження новітніх інструментів та побудови бізнес-процесів на власні підприємства. Аналізуючи дану тему, доцільно буде висунути припущення, яким чином глобалізація буде надалі модернізувати бізнес-модель. На нашу думку вона торкнеться елементів бізнес-моделі які до цього не зазнавали потужних змін, а саме елементів партнерства та постачання, а також доходів та витрат.

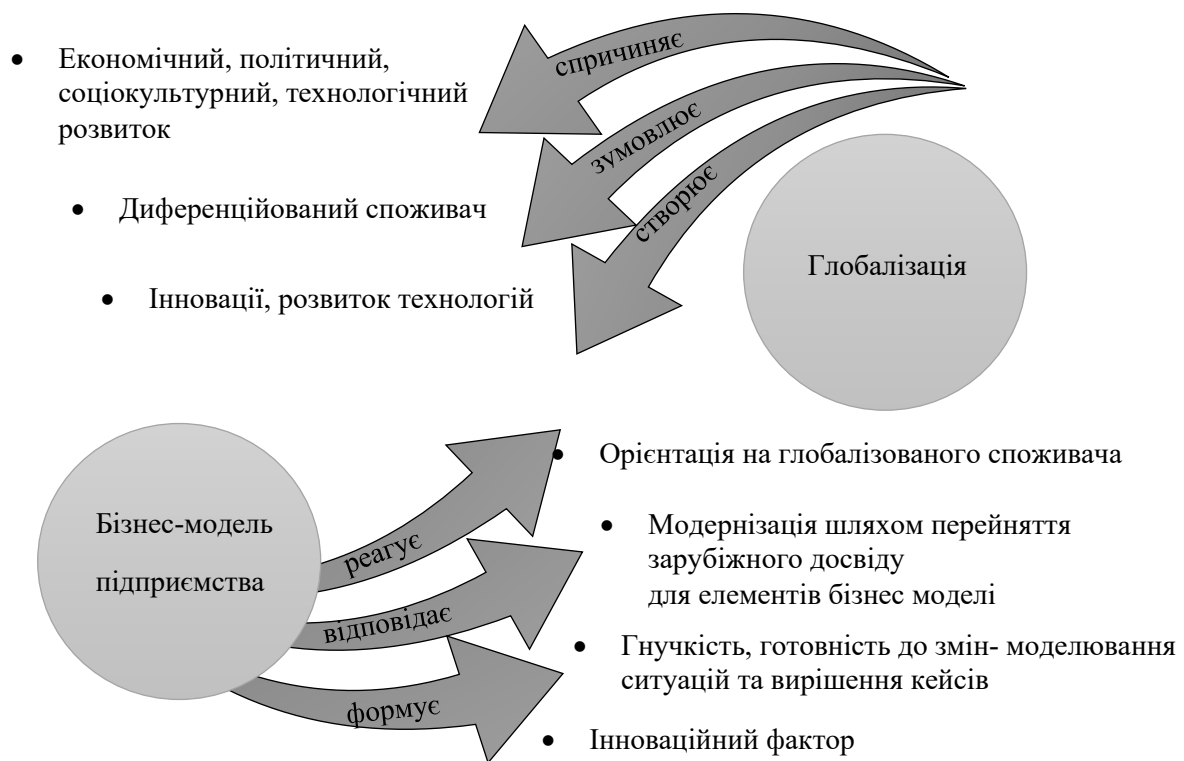

Рис. 1 – Ключові аспекти модернізації бізнес-моделі підприємства в умовах глобалізації

Джерело: сформовано авторами

Питання ефективного розподілу і використання ресурсів та управління структурами підприємства залишаються актуальними, адже є фундаментальними у функціонуванні підприємства.

Отже, визначальними аспектами модернізації бізнес-моделі в умовах глобалізації є такі:

1. Орієнтація на глобалізованого споживача- врахування потреб

потенційного споживача виходячи з його вподобань та запитів, формування загального продукту та диференційованого продукту під вузькі сегменти споживачів. Глобалізація зумовлює диференційованого споживача, різні споживчі групи, сегменти споживачів

2. Інноваційний фактор. Провідне підприємство- інноваційне підприємство. Глобалізація зумовлює інновації, розвиток технологій, прийняття провідних технологій, їх розповсюдження та прийняття єдиних загально-світових чи загальних систем, наприклад прийняття єдиної системи бухгалтерського обліку чи розвиток фондових бірж.

3. Ринок послуг. Впровадження послуг – як наслідок розвитку технологій, зміни рівня життя. Процеси стають більш автоматизованими, роботизованими, проте те, що неможливо замінити це ринок послуг. Навпаки, його значимість зростатиме.

4. Запровадження гнучкої або модернізація наявної бізнес-моделі підприємства шляхом зміни структурних елементів бізнес-моделі – додати щось нове або позбутись застарілого. Наприклад спробувати роботу у командах або позбутись від неефективних товарів/послуг.

5. Готовність до змін- вирішення підприємством кейсів та завдань із змодельованими ситуаціями можливими на підприємстві для ефективного реагування у подальшому на ці самі зміни.

6. Глобалізація внутрішньої економічної поведінки підприємства- перейняття зарубіжного досвіду або ефективних елементів- наприклад “бірюзового управління” на підприємстві, здійснення закупівель через посередників чи розвиток передпродажної підготовки.

Модернізація бізнес-моделі має бути узгодженою не тільки із наявним середовищем існування підприємства, але й бути орієнтованою на процеси глобалізації. Поняття глобалізації формує поняття бізнес-моделі бо регулює межі, у яких знаходяться різні елементи бізнес-моделі. Це потрібно враховувати, для конкурентоспроможного підприємства варто формувати стійкий та гнучкий механізм управління, який запустить у дію інші бізнес-процеси.

Література

1. Shkoda T., Tepluk M., Loboiko V. Innovative approach to formation of business model of enterprise in covid-dependent socio-economic space. Sustainable Development policy: EU countries experience. Warsaw. 2022.
2. Швиданенко Г. О. Формування бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. / Швиданенко Г. О., Ревуцька Н. В. КНЕУ, 2013. — 423.
3. Alexa M. Business Model Evaluation – A Conceptual Approach. Review of Economic and Business Studies, Alexandru Ioan Cuza University, 2014 14. C. 245-260.
4. Afuah A. Business Models: A Strategic

References

1. Shkoda T., Tepluk M., Loboiko V. Innovative approach to formation of business model of enterprise in covid-dependent socio-economic space. Sustainable Development policy: EU countries experience. Poland. 2022.
2. Shvidanenko G. A. formation of the business model of the enterprise : textbook. / Shvydanenko G. A., Revutskaya N. V. KNEU, 2013. - 423.
3. Alexa M. Business Model Evaluation –A Conceptual Approach. Review of Economic and Business Studies, Alexandru Ioan Cuza University, 2014 14. C. 245-260.
4. Afuah A. Business Models: A Strategic

Management Approach.
New York : McGraw - Hill. 2004.

Management Approach.
New York : McGraw - Hill. 2004.

JEL D81 E22 G32

МАРКУЦ Владислав

аспірант, КНЕУ імені Вадима Гетьмана,
Україна,
ORCID: 0000-0002-7625-4627

e-mail: vlad.markuts@gmail.com

Vladyslav MARKUTS

PhD student,
KNEU named after Vadym Hetman, Ukraine

БАГАТОРІВНЕВА КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ В ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ

MULTI-LEVEL CLASSIFICATION OF RISKS IN THE LOGISTICS SYSTEM

Анотація: Проаналізовано особливості викликів, з якими стикаються логістичні системи в сучасних умовах. Узагальнено класифікаційні ознаки різних видів ризиків в логістичних системах макро- та мікрорівня.

Ключові слова: логістична система, логістика, ризики

Abstract: The peculiarities of the challenges faced by logistics systems in modern conditions have been analyzed. The classification features of various types of risks in macro- and micro-level logistics systems have been summarized.

Keywords: logistics system, logistics, risks

Управління ризиками в сфері логістики є надважливим завданням для вітчизняних підприємств, які сьогодні працюють в нестабільному середовищі і стикаються як із системними, так і дискретними ризиками, що можуть суттєво впливати на результати їх діяльності. Включаючи свої бізнес-процеси в логістичні системи мезо- та макрорівня, підприємства можуть мати два основних напрямки управління ризиками: покриття ризиків через систему страхування та зниження ризику за допомогою системи превентивних заходів управління.

Під ризиком розуміють ймовірність пошкодження або втрати доходу, ймовірність якого можна розрахувати. Імовірність ризикової події є визначеною, тому ми можемо передбачити настання ризикованої події та застосовувати різні методи контролю, щоб запобігти її настанню чи, принаймні, вирішити проблеми, що виникли внаслідок цього.

Систематизація ризиків на підприємствах перед усім пов'язана з їх ідентифікацією та впливом на рівні регіональних системи постачання чи процесів самозабезпечення підприємств. Можна визначити наступні ключові причини цих ризиків:

- зменшення прогнозованого обсягу перевезень (або пропускнуої спроможності вантажу);
- збільшення вартості транспортних послуг (наприклад, для покриття первинних або вторинних потреб);
- зростання вартості проїзду та податкових платежів у транспортних системах регіону;